

הארץ תרבות וספרות

עוצם עין אחת / קחי צור

קירבת דם

אודי בניגד לגרשוני, יש חשיבות מכרעת גם לנייר, שחלקים ממנו נותרים בתוליים בדיקנות קדושה אך לדיקנות הזאת, שבין משטחי הצבע, יש חשיבות שוות-ערך למשטחים עצמם, לאו דווקא ב"מרחב נשימה" אלא כאבר חסר. הקו, המנע של אודי בודי, הוא פשוט גאוני. כמו נולד מעצמו. יכולת הקומפוזיציה שלה היא מתת אל.

מתוך עבודתו. המאוזנות של גרשוני יש ונעצות כך עיניים המגייחות מתוך מרקם הצבע, עיניים שהן אישונים בלבד, אישונים חומריים, שחורים כופת של עיוורון מחלט ומהי פנט, ועין הצופה מתמקדת בהם. וכשהיא מתני תקת היא מסתוררת על פני מרחב הציר, מול עיניו הפעורות של סומא.

זוהי תערוכה נרידה שראוי היה שתהיה תערוכת קבע בחללו של מוזיאון ישראלי, כמתך מרגש ליצירתם של השנים במפגש המדוכב ביניהם.

ל עוצמת הארום המסמא המליאת הנודשה של אודי וגרשוני שחדת נמיצב הנודי של מאשה יוזפולסקי קרירות נטולת צבע. היצירה עצמה מתחזשת בעיקר במחוז של המבקר, החולף בתוך המיצב כבמקום שהוא כלי מקום ושום-מקום כאחד. הוא יוצר אותו סימולי טנית מתוך המעט שהיא נותנת לו.

מלח גם מכסה את פני הרצפה וכו מוטבעים עקבות המבקרים הקודמים. על משטח המלח פוזרות תיבות מלבניות בהירות. בהן נגרעו תיבות נגטיביות שמדפנותיהן המחוררות מחל- חל אחד ניאק קר, שהוא מקור האור היחיד לחלל כולו, ובקרקעיתן לכוה רימוי שגרשם על פיסת עץ. בין שני רמקולים, התלויים בחלל האפולולי, אנו נקלעים לתורוך כיצד להתמצא או ללכת לאיבוד כלונרן, פאריס, ברלין, טוקיו, בודפשט, נירודק... איש או אשה, כל אחד בשפתו, נבללים אט אט זה בזה, נעשים מגל בכל מופי שט ואז שוב נפודים זה מזה; הימוניה קולית מרתקת, מלטפת ומרדימה... עד שהיא הופכת מגון מונוטוני של צלילים, טונים, איטונציות, אברי גוף נסתרים מדברים...

מזווית אחרת, אביבה אודי ומשה גרשוני, גלריה גבעון תל אביב

"VECTOR STILL", מאשה יוזפולסקי (אוצרת הדס מאור), קמרה אוברסקורה, תל אביב

מה גרשוני אמר תמיד שאביבה אודי, מן המופלאים שבאמני ישראל ובכלל, היתה פקוד חשוב ליצירתו. בעשור האחד הן ליצירתה ולחיה נפלה בשבי הארום המפתה של גרשוני בתחילת שנות ה-80, ובהיותו אסיר תורה הביא לה את הצבעים האדומים שקנה מעבר לים, בעיקר אותם עפרונות פסטל שמגר ניים - וכך געש בה דם פנימי נוסף שהארים בסערה את יצירתה. הארום הזה רומה ושונה, כדמיון השוני בין שני הצירים: אצל גרשוני הארום נויל כדם, אצל אודי הוא שחן יותר, קלוי טרפי יותר, וזויותי יותר אך מרהים לא פחות בעוצמתו. זו פגישת פסגה טעונה בענני סופה, הזגנתם זה ליד זו וזה בתוך זה מאלפת ומרגי שת, בעוצמת החיבור המתחזש ברכיים עליונים ותחתונים, רהנניים וגשמיים, שהם כמו מגוננים זה על זה מפני מוראות העולם שבחזק, ומקשרים כים להפיות זה את זה גם ביצירת שוק כבד נמדיות לכאורה.

השניים גם מאוזנים בודדה כסיטית, כשאז צל כל אחד מהם מתגלה פן אחד שלה אצל אודי זה פחד אישי מאד, פחד המחזת והכליה המגיע לשיאו בדמיות המפודקות שרוסה לתוך שבדי הצבות הקברים השרועות על פני האשרים המא- דימים באסתטיות מפליאה אצל גרשוני של אז והו לכאורה פחד כללי יותר פחד המלחמה שרק בשנים האחרונות מציץ מתחתיו הפחד הפרטי יותר של הבליה והחדלות.

אודי היא תופעה הרעפמית, שפעלה תמיד על הגבול המסושש שבין להיות או לחודל, בין גאוניות ושפיות לסידוף, שצירה בודדה קיר מית נוראה באוזניים שמעטים העזו להתקרב אליהם (אורי רייזמן, מאור אחד באמנות המקר מית, השתייך אליהם) וכזה גם גרשוני המאודה. שניהם מצויים בריאלוג של אובדן שליטה הרדי, של היסחפת - ומנגד, בתוך עולמם המסריט והדגש, מגריר כל אחד מהם במרויך את אמיר תו בשפתו האמנותית האישית.

התערוכה מתחילה כציר של גרשוני משנת השמונים, "חייל נהדר". בתקופה הזו היא המם את עולם האמנות כאו באמירה אישית להרהים, ארוטית-מיסטיית, ועם זאת גם פוליטית ומלחמת לבנות, שכמו נעשתה כמיצי גופו, להם חסרו הסמלים שהיו למיצגיו (הדגל, העץ העקור, מגן דוד...) והכחוב - אך מעל לכל כבש אותו ארום מעורר כדם שזה עתה נקיש, מרוח באצבעות, במברשת, על פני צואב ולמוני.